

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z odwołania P. P.

przeciwko L. w D.

o wynagrodzenie za pracę, wynagrodzenie za czas choroby, odszkodowanie, odprawę, dodatkowe wynagrodzenie roczne, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 10 września 2025 r., wniosku pełnomocnika powoda - radcy prawnego P. C. z dnia 15 stycznia 2024 r. o stwierdzenie braku spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Renatę Żywicką wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie sygn. akt III PSKP 32/22,

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 15 stycznia 2024 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego), powód P. P. reprezentowany przez r. pr. P. C. wniósł o zbadanie spełnienia przez SSN Renatę Żywicką wymogów niezawisłości i bezstronności, w związku z wyznaczaniem SSN Renaty Żywickiej do rozpoznania sprawy o sygn. akt III PSKP 32/22 z powództwa P. P. przeciwko L. w D. o wynagrodzenie za pracę, wynagrodzenie za czas choroby, odszkodowanie, odprawę, dodatkowe wynagrodzenie roczne.

W uzasadnieniu złożonego wniosku, powód wskazał, iż Sędzia Renata Żywicka zgłosiła swoją kandydaturę w postępowaniu prowadzonym przez Krajową Radę Sądownictwa, która nie jest organem, o którym mowa w art. 179 w zw.

z art. 186 i art. 187 Konstytucji RP. Zdaniem powoda, już sama ta okoliczność uzasadnia złożenie przedmiotowego wniosku, tym bardziej wobec aktualnego stanowiska Sądu Najwyższego (postanowienie z dnia 19 października 2023 r., sygn. akt I ZB 52/22), należy przyjąć, iż wadliwość powołania Sędziego jest równoznaczna z brakiem jego niezawisłości i bezstronności. Wskazał także, iż sprawa powoda dotyczy skargi kasacyjnej, a więc sprawy Obywatela przeciwko Państwu, w której dla prawidłowej realizacji prawa do sądu, nie powinny istnieć nawet najmniejsze wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 29 § 5 i § 6 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 622 ze zm.; dalej: u.SN) wniosek o stwierdzenie wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących powołaniu i postępowania po powołaniu może być złożony wobec sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wyznaczonego do składu rozpoznającego środek zaskarżenia, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Uprawnionym do jego złożenia jest strona lub uczestnik postępowania przed Sądem Najwyższym (art. 29 § 7 u.SN). Wniosek składa się w terminie tygodnia od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę (art. 29 § 8 u.SN).

Wedle art. 29 § 9 i 24 u.SN wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać: żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Wniosek niespełniający tych wymagań, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych (art. 29 § 10 u.SN). Ponadto zgodnie z art. 29 § 11 u.SN o odrzuceniu wniosku niespełniającego

wymagań, o których mowa w § 9, Sąd Najwyższy zawiadamia właściwy organ samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik.

Zgodnie z art. 29 § 4 u.SN, okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.

Należy wskazać, że wniosek złożony w niniejszej sprawie: pochodzi od strony postępowania przed Sądem Najwyższym – powoda P. P. (art. 29 § 7 u.SN); został sporządzony, podpisany i wniesiony przez jego pełnomocnika – r. pr. P. C. z zachowaniem terminu tygodniowego (art. 29 § 8 zdanie pierwsze u.SN); czyni zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego (art. 126 k.p.c. w zw. z art. 29 § 9 i 24 u.SN); zawiera żądanie stwierdzenia, że w sprawie zachodzą wobec SSN Renaty Żywickiej przesłanki wskazane w art. 29 § 5 u.SN, które mogą powodować, że w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (art. 29 § 9 pkt 1 u.SN).

Sąd miał ponadto na uwadze, że granice dopuszczalności wniosku z art. 29 § 6 u.SN są wyznaczone przez interes strony żądającej zbadania wymogów niezawisłości i bezstronności danego sędziego, a więc *de facto* przez jej prawo do rozpoznania sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd, jednakże celem instytucji wprowadzonej nowelizacją ustawy o Sądzie Najwyższym, która weszła w życie z dniem 15 lipca 2022 r., jest umożliwienie stronie zainicjowania procedury zbadania wymogów niezawisłości i bezstronności konkretnego sędziego w konkretnej sprawie ze wskazaniem zaistniałych już okoliczności.

Przedmiotowy wniosek zawiera jedynie wskazanie okoliczności uzasadniających żądanie w zakresie okoliczności związanych z powołaniem na pełniony urząd sędziego Sądu Najwyższego. Nie przytacza jednak konkretnych, indywidualnych okoliczności towarzyszących powołaniu SSN Renaty Żywickiej, które mogłyby mieć wpływ na brak jej bezstronności lub niezawisłości w sprawie o sygn. akt III PSKP 32/22. Wskazywanie bowiem na ukształtowanie Krajowej Rady Sądownictwa nie stanowi okoliczności odnoszącej się do osoby sędziego.

Co istotne, w uzasadnieniu wniosku Powód nie przytacza okoliczności związanych z konkretnym zachowaniem SSN Renaty Żywickiej po jej powołaniu oraz nie wskazuje, jak w okolicznościach sprawy głównej ewentualne naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności mogłoby wpływać na jej wynik.

Powód uzasadniając swój wniosek wskazał na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2023 r., sygn. akt I ZB 52/22. W tym miejscu podnieść należy, że zgodnie z art. 87 § 1 u.SN jedynie uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego, składu połączonych izb oraz składu całej izby, z chwilą ich podjęcia, uzyskują moc zasad prawnych. Ponadto, dodać można, że twierdzenia zawarte we wskazanym postanowieniu pokrywają się z tymi zawartymi w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. o sygn. akt I KZP 2/22 oraz z tymi zamieszczonymi w uzasadnieniu do uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20, OSNKW 2020, nr 2, poz. 7; dalej uchwała składu połączonych Izb) zgodnie z którą sądy powszechne, wojskowe i Sąd Najwyższy mogą kontrolować i ograniczać prawo sędziego do orzekania wyłącznie w oparciu o fakt powołania sędziego przez Prezydenta RP na wniosek KRS, której członkowie będący sędziami zostali wybrani przez Sejm, a nie przez gremia sędziowskie. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, stwierdził, że uchwała składu połączonych Izb jest niezgodna z: a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30 ze zm.), c) art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.). Przy czym już tylko na marginesie dodać można, że gdyby Sędziowie Sądu Najwyższego, którzy uzyskali nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. nie spełniali w sposób niekwestionowany „minimalnego standardu bezstronności” składanie wobec nich wniosku o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności nie miałoby sensu.

Wobec powyższego w ocenie Sądu Najwyższego, wniosek pełnomocnika Powoda podlegał odrzuceniu jako niespełniający wyżej wskazanych wymogów formalnych. Tym samym bezprzedmiotowy jest wniosek w zakresie wyłączenia Sędziego od rozpoznania przedmiotowej sprawy z powodu niespełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności.

Skoro zatem wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności SSN Renaty Żywickiej, w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, nie spełnia wymogów formalnych nakreślonych ustawą o Sądzie Najwyższym, należało go odrzucić w formie postanowienia wydanego jednoosobowo przez sędziego sprawozdawcę wyznaczonego do rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienia SN z 15 marca 2023 r., III CB 22/22, 6 lutego 2023 r., III CB 5/23, 15 kwietnia 2025 r., III CB 10/24 i wiele innych). W tym zakresie zgodnie z treścią art. 29 § 24 u.SN odpowiednie zastosowanie mają przepisy procedury cywilnej, tj. art. 397 § 1 k.p.c., z uwagi na fakt, że podjęta decyzja procesowa nie stanowiła merytorycznego rozpoznania wniosku, o którym mowa w art. 29 § 15 u.SN.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 29 § 10-11 i § 24 u.SN w związku z art. 397 § 3 oraz art. 373 k.p.c. orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[r.g.]